

ЧАСТНИ БЪЛЪЗИ ОТЪ ДѢЛИМОСТИ НА ЧИСЛА.

73. *Бѣлѣзи отъ дѣлимостъ на числа* наричатъ приемы, по кои-то, безъ да ся производи дѣленіе, може да ся познае, дѣли-ли ся едно кое-да-е число на 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, или не.

Бѣлѣгъ на дѣлимостъ числа на 2.

Всяко число, кое-шо ся окончява на шѣкѣж цифрѣ или нулѣ, дѣлится безъ осташѣкъ на 2; зачто-то всичкы рядове на отъ тыя числа ся дѣлятъ на 2.

Наприм. 10 ся дѣли безъ остатѣкъ на 2, зачто-то $10=2 \times 5$; така и число 76 ще ся раздѣли на 2; зачто-то то състон отъ десятицы и 6 единицы; а всяка десятица ся дѣли на 2, и 6 единицы, като тѣкмо число, такожде ся дѣли на 2.

Бѣлѣгъ на дѣлимостъ числа на 3.

Всяко число ся дѣли безъ осташѣкъ на 3, ако сборъ-шѣ на цифры-шы му ся дѣли на 3. Наприм. 2574 ще ся раздѣли на 3, зачто-то $2+5+7+4=18$, а 18 ся дѣли на 3; и така $2574:3=858$.

Това забѣлѣжително свойство на числа-та ся доказва съ тоя начинъ. Знаемъ какво, ако раздѣлимъ 1000 на 3, щемъ, получимъ частно 333 и остатѣкъ 1; отъ раздѣляніе 100 на 3 излиза частно 33 и остатѣкъ 1, а отъ 10 на 3 добыва ся частно 3 и остатѣкъ 1; въобще ако дѣлимъ на 3 единицѣ съ нулы, то всегда за частно щемъ получимъ число, кое-то да състон отъ цифрѣ 3, написанѣ толкова пѣти, колко-то нулы има въ дѣлимо-то, а остатѣкъ всегда ще бѣде 1. Ние знаемъ, че дѣлимо-то е равно съ дѣлителя, умноженъ на частно-то, + остатѣка; слѣд.

$$1000=3 \times 333+1$$

$$100=3 \times 33+1$$

$$10=3 \times 3+1$$